GAZETA KRAKOWSKA

Nro 10.

Z KRAKOWA DNIA 2 LUTEGO 1823 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

W dalszym ciągu 13go posiedzenia Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 18go Grudnia 1822 r.

Reprezentant *Mąkólski* Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey, wprowadził pod decyzyią Izby Prawodawczey proiekt do ustawy znoszącey opłaty szkolne w Liceach i Uniwersytecie. Po odczytaniu proiektu i opinii Kommissyi za przyięciem onegoż, Izba Prawodawcza proiekt iednomyślnie w prawo zamieniwszy, na pokrycie deficit z przychodu zniesionych opłat szkolnych wynikłego, summę Złp. 12,000 na Budżecie ogólnym wydatków wyznaczyć postanowiła.

Reprezentant X. *Sołtyk* Delegowany z Kapituły przymawiaiąc się do zapadłego prawa żądał obiaśnienia dla czego pobór opłat szkolnych został antycypowany, gdy będąc od pierwiastkowego postanowienia Statutu Akademickiego przez Rektora na lat trzy zawieszony, to zawieszenie do następnych lat rozciągnione, ieszcze czas zawieszenia z rokiem przyszłym kończący się nieupłynął.

Reprezentant *Darowski* oznaymił, iż zawieszenie poboru opłat szkolnych Rada Wielka Uniwersytetu nierachowała na lata, lecz gdy z iey woli pobór wypływał, miała moc stosuiąc się do okoliczności, podnieść pobór opłat szkolnych w czasie iaki stosowny bydź uznała.

Reprezentant *Soczyński* oznaymił, iż zapadłey uchwale znoszącey opłaty szkolne nieprzeciwił się, gdyż z tych 6000 Złp. w zniesieniu uległy władzy Reprezentacyi, reszta iednak należała do Wielkiey Rady Uniwersytetu, ztąd przeto gdy poddanym zostało Seymowi stanowienie o okoliczności z Statutu Akademickiego wypływaiącey, żądał Mowca zapisania w protokóle Obrad Seymowych ugruntowania zasady, że Reprezentacyia ma równy udział do zmiany Statutu Akademickiego.

Marszałek Seymu oznaymił, iż poddany proiekt zniesienia opłat szkolnych był skutkiem powszechnych życzeń Reprezentacyi, nie może iednak ścieśniać władzy Wielkiey Rady, która teyże z wyraźnego udziału Nayiaśnieyszych Kraiu Protektorów służy.

Reprezentant X. *Sołtyk* Delegowany z Kapituły złożył wniosek na piśmie zapomożenia Zgromadzenia XX.

Franciszkanów w Krakowie kwotą Złp. 3858 gr. 24 na koszta reparacyi Kościoła zastrzegaiąc zwrot po windykacyi własnych Zgromadzenia funduszów. Wniosek ten odesłano do Senatu.

Reprezentant *Czapski* gruntuiąc pomyślność Kraiu Rzeczypospolitey na dobrym gospodarstwie rolniczem i na umiarkowanym używaniu Kopalnianych płodów, gdy rolnictwo po zaspokoieniu pierwszych potrzeb rolnika i mieszkańców Kraiu niewydaie i niewyda u nas tyle zbytkuiących płodów, ażeby odbyt onych za granicę zwracał Kraiowi tyle pieniędzy, ile ich wydanych zostaie co rok na niezbędne artykuły, za iedyny zatem wynagradzania ubytków pieniędzy za granicę środek, radząc oszczędne gospodarstwo Kopalń; gdy proiekt do ustawy ograniczaiącey prawo Regalu do złota, srebra i soli w mieysce Kodexu Maxymiliiańskiego przez Rządzący Senat Seymowi udzielony, troskliwość o teraźnieyszy i przyszły byt Kraiu niezaspakaia, zwłaszcza przez dozwolenie i zapewnienie entreprenerom Kopalń nieograniczoney używalności, z tych przeto powodów wniósł proiekt do prawa, ażeby Administracyia Kraiowa i Prawodactwo Górnicze tymczasowe, i na przyszłość ustanowić się maiące, zabezpieczyły Kraiowi główne warunki, a mianowicie, ażeby *a)* Kray i Stolica w żadney porze czasu niebyły wystawione na niedostatek opału w Węglach kamiennych i drzewie, ani też doświadczało uciążliwey tych Artykułów drożyzny, *b)* ażeby Kopalnie iako i Lasy dla późnych pokoleń zapewniały niewyczerpany fundusz wygody opałowey i budowniczey, iak niemniey fundusz Dochodów publicznych, i źródło zamożności pieniężney w Kraiu, *c)* ażeby wywóz rud Kruszcowych za granicę, iako szkodliwy i przeciwny zamiarom rozszerzania i nabierania wzrostu Kopalń, fabryk, hut kuźni Kraiowych zakazany został, *d)* ażeby wszelka ruda Kruszcowa, a mianowicie Galman z umiarkowaniem na metal wytapiana była; przyczem zostawuiąc Mowca nadzór zwierzchni nad Kopalniami Rządzącemu Senatowi, celem zabezpieczenia troskliwości publiczney o ścisłem zachowaniu powyższych warunków, żądał udzielania Reprezentacyi Kraiowey rokrocznie statystyki Kopalń Narodowych i prywątnych w Kraiu. -

Proiekt powyższy Reprezentanta *Czapskiego* Izba Prawodawcza Senatowi przesłać postanowiła.

Reprezentant *Kadłubowski* uczynił wniosek, ażeby Kommissyia Kwalifikacyina z powodu zdarzoney potrzeby Zastępstwa Sędziego w Trybunale I. Jnstancyi podała Kandydatów dla dopełnienia wyboru.

Reprezentant *Mąkólski* oznaymił, iż z postanowienia zeszłego Seymu trwa Zastępstwo Sędziego P. *Habowskiemu* udzielone, i gdy wybór aktualnego Sędziego nieznalazł mieysca, tem samem obiór Zastępcy ustaie.

Reprezentant *Florkiewicz* podobnież z uchwał zeszłych Seymów czerpaiąc oznaczenie Zastępstwa na lat dwa z uwagi, iż taki czas iest urzędowania Sędziów czasowych, oświadczył się przeciw obiorowi Zastępstwa Sędziego iako w osobie przeszłego Seymu nominowanego Zastępcy nieskończonego.

Reprezentant *Soczyński* czytał urządzenie Kommissyi Organizacyiney oznaczaiące porządek Zastępstwa, i z tego żądał przystąpienia do wyboru.

Delegowany Senator *Radwański* popierał niemożność obioru Zastępcy Sędziego z powodu braku Kandydatów, gdyż z wyboru Zgromadzeń Gminnych są tylko Kandydaci na Prezesa.

Marszałek Seymu odwołał się do wniesień Reprezentantów *Florkiewicza* i *Mąkolskiego* utwierdzaiących przekonanie niemożności obioru Zastępcy Sędziego, gdy nie masz Wyboru aktualnego Sędziego dla braku Kandydatów.

Reprezentant *Soczyński* obstaiąc przy obiorze Zastępcy Sędziego, do oznaczenia woli Reprezentacyi żądał sekretnego kreskowania.

Marszałek Seymu na przymówienie się Reprezentanta X. *Sołtyka* Delegowanego z Kapituły, ażeby dla spoźnionego czasu obrad Seymowych przedmiot toczący się odłożyć do następnego posiedzenia, solwował Sessyią do dnia 19 Grudnia 1822 r.

Na 14tym posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 19go Grudnia 1822 r.

Reprezentant *Chwalibogowski* Prezyduiący w Kommissyi Prawodawczey podnosząc z rozwagi teyże Kommissyi proiekt do ustawy zabraniaiącey wieczystem Dzierżawcom obciążania prawa wieczystey dzierżawy, odczytał proiekt i opinią Kommissyi za przyięciem onegoż.

Reprezentant *Jankowski* Członek Kommissyi obiaśniaiąc opinią za przyięciem proiektu dowodził ugruntowanie proiektu na prawie feudalnym, Kontraktach przez Kommissyią Włościańską Dzierżawcom wieczystym wydanych, i na urządzeniu hipoteki, które będąc prawem obowiązuiącym od 1go Stycznia roku przyszłego postanowiło wyraźnie: że prawa Dzierżawcom wieczystym służące w rubryce ciężarów Dóbr temu prawu uległych maią bydź zapisane, a następnie, że używanie przychodów za niezdolne do przyięcia hipoteki uznane zostało.

Reprezentant *Kadłubowski* uznaiąc proiekt za uciążaiący Dzierżawców wieczystych, którzy oprócz wkupnego znaczne wyłożywszy nakłady na Budowy nie mogą mieć ścisnioney wolności zaciągnienia długu, gdy ich do tego zniewoli konieczność z nadzwyczaynych wypadków, nieurodzaiu, gradobicia lub ognia, oświadczył się przeciw proiektowi, podobnież

Reprezentant *Librowski* z nocyi dziedziczney dzierżawy za nieodłączne prawo możności obciążania długiem tegoż dziedzictwa wywodząc, oświadczył się przeciw proiektowi.

Reprezentant *Lipczyński* z Artykułu 13 Kontraktów przez Kommissyią Włościańską Dzierżawcom wieczystym wydanych niemożność zaciągania długów ustanawiał; i gdy podług tychże Kontraktów za nieopłaceniem Kanonu Dzierżawca utraca wkupne i Dzierżawę, uważał, że zaciągnienie długu mogłoby nastąpić tylko na ryzyko zbioru, zresztą z Urządzenia hipoteki prawem 17 Czerwca r. b. postanowionego przedmiot załatwiony uznawał, gdy Dzierżawców prawa do rubryk ciężarów Dóbr temu prawu uległych są odesłane, a tak niestanowią *Corpus tabulare*.

Reprezentant *Soczyński* uznawał proiekt za zbyteczny, gdy z Urządzenia hipoteki Kontrakty Dzierżawców wieczystych będą intabulowane, a tak każdy pożyczaiący zyska wiadomość o stosunku praw Dzierżawcy.

Reprezentant *Czapski* popieraiąc Pro-

ekt, postanowienie wyraźney Ustawy, zabraniaiący Dzierżawcom Wieczystym obciążania prawa wieczystey Dzierżawy koniecznym uznawał, ile że dopuszczone intabulowanie Kontraktów odnosi się do Dzierżawy, nie zaś do prawa własności.

Reprezentant *Kozłowski* nieznayduiąc z proiektu korzyści tak dla Dzierżawców iako i Skarbu publicznego przy okazuiących się przeciążeniach Dzierżawców i zawieszonych środkach ulżenia tymże, przeciwił się proiektowi.

Reprezentant X. *Dubiecki* wnosił zawczesne deliberowanie nad tym, czy Dzierżawca może zaciągać długi, gdy ieszcze nie masz załatwienia, czy Dzierżawcy są Obywatelami, i w tym zapewnienia praw politycznych dla Dzierżawców Wieczystych żądał. Gdy niebyło iednomyślności za przyięciem proiektu przedsiewzięte zostało sekretne kreskowanie przez skutek którego, gdy za proiektem okazało się głosów 18 przeciwko 17 proiekt ulegaiący decyzyi 7/8 części głosów za nieprzyięty ogłoszony został.

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 24 Stycznia.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król opuścił Warszawę wczoray o godzinie wpół do siodmey rano. — Zbyt krótko, bo tylko dni 10, mieliśmy szczęście oglądania w murach tuteyszych ukochanego Monarchy, któremu towarzyszą w podróży do Petersburga wdzięczne uczucia Polaków. Pierwszy nocleg ma bydź w Brześciu-Litewskiem.

Z Paryża d. 15 Stycznia.

Minister spraw zagranicznych dał wczoray obiad, na którym znaydowali się Posłowie Hiszpański i Portugalski, tudzież sprawuiący interessa Rejencyi Hiszpańskiey P. Balmaseda. — Na wielkim dyplomatycznym obiedzie d. 11 b. m. u Hr. Casse Brissa, znaydował się także Baron Rothschild.

Sprawa między Posłem Hiszpańskim i P. Ouvrard o pożyczkę dla Rejencyi Hiszpańskiey, przypadła d. 14 lecz na 28 odłożoną została.

Dziennik Sporów umieścił d. 11 długi artykuł o nocie trzech Sprzymierzonych Monarchów, o którey mowi: „Nikt zaprzeczyć iey niemoże szczerości, umiarkowania i bezinteressowności, i ten charakter staie się tem mniey oboiętnym, iż wyrzeczone zasady opieraią się na czynach.„

Lord Fitzroi dopiero d. 11 b. m. do Madrytu poiechał. Niema on mieć żadnego szczególnego zlecenia od swoiego Rządu, ale dodany iest iako sekretarz P. A'Court.

Jedno z pism wieczornych wyraża: Przypuścić można, że stan handlowy Francuzki wyłożył na spekulacyie przeszło 450 mill. Fr. i że te przez korsarzów, którzy skoro woyna wybuchnie zawdzieią banderę Hiszpańską, powiększey części zabrane zostaną.

Pani Campan wydała Pamiętniki o prywatnem życiu nieszczęśliwey Królowey Maryi Antoniny, które są z ciekawością czytane. — Rabelot oddał Królowi swe dzieło o wpływie Marcina Lutra na ulepszenie urządzeń kościelnych.

Od granic Hiszpańskich d. 6 Stycznia.

Oddział konstytucyynego woyska wszedł d. 29 z. m. do wspolnego obu narodów mieysca, co dało powód do wieści, że woysko konstytucyyne zgwałciło granice Francyi. Dowodca tego oddziału, brat Pułkownika Asura, chciał po-

deyść, wieś Valcarlos i żądał od władzy Francuzkiey przewodników. Nie było prezydenta w domu, ale zastępca iego uczynił zadosyć iego żądaniu, i został potem za to z urzędu złożony. Dwoch setny oddział konstytucyynego woyska wszedł do wsi Valcarlos, uderzył na fakcyionistów i wielu z nich zabił. Reszta uciekła do Francyi, gdzie wspartą potrzebami została.

Jenerał Odonel, który bawił dotąd w Nawarze, znayduie się teraz w Baionie. Jest on w nogę raniony i leży chory z poniesionych trudów. Jenerał Torrios prawie całą posiada Nawarrę i rozpisuie kontrybucyie. Reszta roialistów zdaią się bydź obskoczonemi, ale może otworzą sobie drogę do Francyi.

Z Baiony d. 9 Stycznia.

Karol Odonel ukończył swoią wyprawę i od kilku dni znayduie się w St. Jean-Pied-de-Port. Poróżnić on się miał z obu podwładnemi swoiemi Jenerałami Juanito i Santon-Lodron, którzy nalegali o bitwę z Torrios. Odonel nie chciał na to zezwolić, ponieważ miał rozkaz unikania bitwy z konstytucyionistami. Oba ci jenerałowie, korzystaiąc z przebaczenia odstąpić potem mieli roialistów i powrócili do domów. Odonel znienawiedzony od woyska, którego do bitwy nie chciał prowadzić, powrócił do St. Jean, a to d. 4 stało ieszcze bez wodza przy Bouceveaux, na które nacierał Torrios i usiłował oderznąć go od Francyi.

Wielu bogatych obywateli, których Odonel w swoim przechodzie przez Nawarrę w niewolę zabrał, musieli się drogo okupić. W prowincyi tey utworzyło się kilka oddziałów ochotników, dla zabezpieczenia iey od napadu.

Zbroiownii tuteyszey nakazano znowu wygotować 5 mill. ładunków.

Z Perpignanu d. 4 Stycznia.

Jak tylko pamięć ludzka zasięgnąć może, nie upadło tu tyle śniegu iak tey zimy. Stoiących na straży żołnierzy zasypywał śnieg i musiano odkopywać drogi, dla dowiezienia im po stanowiskach żywności. Okropna burza towarzysząca padaiącem kawałcom śniegu, miała pod Katalońskiemi brzegami wielkie poczynić szkody. Trzydzieści kupieckich okrętów zatopić się miało między Port-Vendre i Barcelloną.

Czterysta żołnierzy woyska wiary uciekło przed kilku dniami z dywizyi Missas na ziemię Francuzką. — Romanillos znayduie się w tey chwili w naszem mieście.

Z Puicerda d. 4 Stycznia.

Jenerał Mina przybył d. 31 Grudnia z częścią woyska swoiego z Belver do Urgel. Miasto to przez strzelanie z zamku, w którym woysko wiary ciągle się ieszcze trzyma i ma mieć podostatkiem żywności, zostało prawie całe zburzone.

Mosen-Anton, który chorował, pokazał się znowu na czele swey bandy pod Manresa. — Miralles odciął konstytucyionistom kilkanaście wozów żywności i zabrał.

Z Madrytu d. 8 Stycznia.

Czegośmy od nieiakiego czasu codziennie oczekiwali, już nastąpiło: d. 4 goniec Francuzki przywiózł pismo Hr. Villele, które Poseł Francuzki zaraz naszemu Ministrowi spraw zagranicznych udzielił. D. 5 dziennik Universal ogłosił tłumaczenie tego urzędowego pisma d. 6 podali także Posłowie Austryiacki,

Rossyyski i Pruski swoie noty, ale nie są ieszcze na ięzyk Hiszpański przełożone. Ministerstwo nasze przesłało te noty radzie stanu i żądało iey zdania względem odpowiedzi na nie. Mówią, iż rada stanu wezwie do rady naczelników obu stronnictw w Stanach, dla zastanowienia się wspólnie nad ważnym tym przedmiotem. Do tey chwili nie była spokoyność w stolicy przerwana, ponieważ każdy iest przekonany, iż Rząd umiarkowanie postąpi. W Klubie Landaburskim zaszła wrzawa i usiłowano roziątrzyć umysły, ale mamy nadzieię, że umiarkowanie przezwycięży.

Pisma nasze mówią mniey więcey o nocie Francuzkiey. Dziennik Ministrowski Expectador tak o niey pisze: "Nakoniec odwinęła się zasłona, która nas tle niespokoynemi czyniła, i widziemy nadchodzące chmury, które polityka zakrywała. Francyia nie zdaie się wypowiadać nam w tey chwili woyny, iakoż woyna z Hiszpaniią nie iest tak mało znaczącą, ażeby się lekkomyślnie w nią zapuścić można. Nota Francuzka przypomina przeszłość, mówi o teraźnieyszości i otwiera oczy względem przyszłości. Jest ona dosyć ważną z opisu zaprowadzenia naszey konstytucyi, skoku do zdarzeń d. 7 Lipca, do powstań po prowincyiach iako maiących związek z temi zdarzeniami, do prawa iakie ma Francyia do postanowienia korpusu obserwacyynego, do postanowień Kongressu Werońskiego, do pomocy, którą nam w pewnym przypadku ofiaruie i czego w przeciwnym razie oczekiwać mamy: wszystkie te punkta zasługuią na obszerny rozbiór, lecz nie chcemy tego teraz czynić, bo przekonanemi iesteśmy, iż Rząd nasz należytą zwróci uwagę na szczęście Hiszpanii."

Poseł Angielski żąda od naszego Rządu 3 mill. funtów szterlingów wynagrodzenia kupcom Angielskim za zabrane przez korsarzów Hiszpańskich okręty. Ministrowie podali to żądanie Stanom, które na taynem posiedzeniu postanowiły, iż pretensyia Anglii po rozpoznaniu przez wspólną kommissyią iey rzeczywistości będzie ze skarbu publicznego zapłaconą.

Grzeczność Posła Angielskiego A' Court wszystkich tu uymuie. — Ofiarowane przez Anglików dostawienie 50,000 mundurów, przyięte zostało.

Rekwizyia koni iuż iest ukończona; do lekkiey iazdy dostawiono 15,000, do liniiowey 10,000, a do zaprzęgów artyleryi 3000.

Minister woienny zapewnił na ostatniem posiedzeniu Stany, iż w krótce stanie pod Pireneami 40,000 ludzi dobrze urządzonego woyska.

Jenerałowi Terrios posłał Rząd 5 mill realów.

W dniu nowego roku stoiące w stolicy woyska przeciągnęły około pałacu Stanów. Prefekt, woyskowy dowodca, władza mieyska i officerowie woysk liniiowych i milicyi stanęli przed kratami. Prezes Stanów pochwalił w swey mowie władzę mieyską, dodaiąc, iż w każdem wydarzeniu oyczyzna na niey z ufnością polega. Władza odpowiedziała w tymże sposobie, zapewniaiąc, że ona i lud Madrycki dotychczasowem swoim uczuciom zawsze wiernemi będą.

D. 6 Jenerał Abisbal czynił w Pardo obroty z pułkiem Infanta Karola i miał do niego mowę. W wydanym do woyska

adressie zaleca on szczególniey karność.

Władza mieyska prosiła w nowem przełożeniu Króla, aby kazał przyśpieszyć sądowe dochodzenie względem zdarzeń d. 7 Lipca. Na wniosek Riego klub Ladaburski uchwalił podobnąż prośbę.

Na posiedzeniu d. 5 podano Stanom prośby od kupców Sewilskich i Kadyxkich o zawieszenie ustawy zabraniaiącey wprowadzanie do kraiu obcych wełnianych i iedwabnych wyrobów, dopoki posiadanych zapasów nie wyprzedadzą. Odczytano także żądanie kupca z Bordeaux 4 mill. za naiem przez Rząd Hiszpański okrętów do wyprawy do Kolumbii. — Przez dwa posiedzenia trudniły się Stany propozycyią swey kommissyi, aby zawiesić do dalszego czasu zaprowadzenie nowego kodexu kryminalnego, którą nakoniec większością głosów odrzuciły i nakazały nowy wygotować proiekt.

Rada stanu nie przyięła zawartego z Portugaliią traktatu przymierza, z czego wnoszą, iż Minister San Miguel nie iest zręcznym negociatorem.

Rząd zezwolił na zaprowadzenie Angielskiey poczty przez parowe statki między Koruną i Falmutem.

Konstytucyyne woyska opanowały d. 22 z. m. miasto Mora w Arragonii, a d. 31 szturmem iego twierdzę.

Dway officerowie, oba oycowie dzieci, wyzwali się na poiedynek; ich jenerał dowiedziawszy się o tem, wystawił im, że ich życie nie iest ich własnością, ale kraiu i ich rodzin. Te obowiązki powinny im bydź droższemi, niżeli fałszywe wystawienia ich kollegów, którzy ich do poiedynku zachęcaią. Zresztą wystrzał nie stanowi, kto ma słuszność. Jako mężowie prawdziwego honoru powinni swe życie na ważnieysze wypadki zachować, do czego sam im nastręczy sposobność. Przy naypierwszym szturmie powinni naypierwsi walczyć przeciw nieprzyiacielowi, a który z nich naychwalebniey się odznaczy, będzie przez całe woysko za naywalecznieyszego uznany.

Przykra pora roku i ucieczka zmnieyszaią codziennie bandy fakcyionistów.

Z Kadyxu d. 24 Grudnia.

Do portu naszego zawinęły pocztowy statek i kupiecki okręt z Werakrux i Hawanny. Doniesienia, które przywiozły, i do 18 Października zachodzące, są nader smutne. Nowy Cesarz kazał mnóstwo deputowanych, których o spisek obwinia, uwięzić, a między niemi i deputowanego z Werakrux. — Rozrzucona iest odezwa, w którey Mexykanie wzywanemi są do oręża przeciw Jturbide i co chwila oczekiwane iest wybuchnienie woyny domowey.

Dziś rano wypłynął ztąd 80 działowy liniiowy okręt San Pablo do wysp Kanaryyskich. Wiezie on 14 zapieczętowane pisma, i sądzą, iż iest do Porto-Rico, ziemi stałey i Werakrux przeznaczony.

Z Lizbony d. 22 Grudnia.

Na radzie Ministrów postanowiono, iż Królowa Jmć nie może założyć mieszkania swoiego w Hiszpanii, ale radzono iey, aby udała się do swey siostry do Luki. Mówią, iż to postanowienie nastąpiło na wniosek Gabinetu Madryckiego, który zdaie się obawiać, aby przybycie tam Królowey, nie dało powodu do nowego rozdwoienia umysłów.

Rządowa gazeta oświadcza, iż Rząd do 21 b. m. nie odebrał żadnego pisma tyczącego się postanowień Kongressu

Werońskiego.

Z Londynu d. 11 Stycznia.

N. Król zachorować miał w Brighton na podagrę. Ministrowi Canning darował J. K. M. swóy wizerunek przez Lawrence malowany.

Xże Paweł Esterhazy, Poseł Austryiacki przy Dworze naszem, przyiechał tu na powrót.

Xże Sussexu zachorował w Bognor, lecz iuż wyzdrowiał i udał się do Kensington.

Dziennik Goniec zaleca z wielkiemi pochwałami wyszłe w tey chwili i za urzędowe miane "Opisanie wewnętrznych i zewnętrznych stosunków W. Brytanii." Autor iego przyznawszy Francyi prawo wypowiedzenia Hiszpanii woyny, wyraża między innemi: — "Przy waśniach, które od wschodu na zachód Europę poruszały, polityka nasza była przezorną, ale razem stałą. Byliśmy neutralnemi, ale nieoboiętnemi, bezstronnemi, ale nie oziębłemi: pragnęliśmy szczerze widzieć w wszystkich kraiach rozszerzone urządzenia, które W. Brytanią uczyniły kwitnącą, w przekonaniu, iż dobre mienie i szczęście rozmaitych Europy kraiów, iako też stopień do którego maią prawo, nie mogą przeciw nam wzbudzać ani nienawiści, ani zazdrości."

Podług listów z Karakas do 7 Listopada Hiszpański Jenerał Morales czynił wielkie postępy. Gdy do Maracaibo przybył nie miał iak 1500 ludzi, lecz w krótce woysko iego pomnożyło się do 3000, gdy przeciwnie Kolumbiyscy wodzowie, którzy wiele twierdz i brzegów maią do osadzenia, nie mogą dostateczney przeciw niemu siły zebrać.

Z Rio-Janeiro odebraliśmy gazety do 27 Października, które zapełnione są adressami powinszownemi do nowego Cesarza. Wydawca gazety Goniec Rio-Jeneiro donosi swoim czytelnikom, iż z wyższego rozkazu zaprzestaie iey wydawać i Brazyliią po 23 lat zamieszkania opuszcza. — Bahia iest, iak wiadomo, iedynem ieszcze w Brazylii mieyscem, które Portugalczykowie posiadaią. Gubernator tey twierdzy, Jenerał Madeira, zdaie się chcieć do ostatniego bronić, ale nie ufa mieszkańcom, a woyska iego nie wynoszą iak około 1600 ludzi. Nowy Cesarz Brazyliyski kazał woysko oblegaiące powiększyć, i twierdza tak iest ze wszystkich stron ściśle opasana, iż kupcy lękaiąc się szturmu i rabunku towary swoie na stoiące w porcie okręty wywożą.

Z Tryiestu d. 13 Stycznia.

Nadeszłe w tey chwili z Morei listy pod d. 17 Grudnia donoszą, iż w wszystkich miastach spiewane iest *Te Deum* z powodu poddania się Napoli di Romania.

W Stambule ciągle Janczarowie przeważać maią; lecz i tam należy się w krótce spodziewać zmiany, bo gdy Sprzymierzeni Monarchowie uznaią wszędzie za niezgodne z społecznym stanem Europy czynione przez woysko zmiany i postanowili położyć im koniec, będą i tam umieli przywrócić porządek i spokoyność, i Europę od wschodu do zachodu ubezpieczyć. (G. H.)

Z Bruxelli d. 14 Stycznia.

Skalda zamarzła wczoray w 3 kwadransach; przewóz nie iest iednak przerwany. Tęgość zimy wzbudza i tu ubieganie się w dobroczynności, która tem iest chwalebnieysza, że w wielu mieyscach ubogim do tarczane są przez niewiadome ręce odzież, przykrycia, opał i pieniądze. Z drugiey strony tak Rząd iako i towarzystwa zasilaią ubostwo potrzebami.

DODATEK DO Nro 10. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 2 LUTEGO 1823 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Berlina d. 25 Stycznia.

Wielcy Xięztwo Jchmość Meklenburgsko-Streliccy przybyli tu onegday w wieczor i wysiedli do przygotowanych dla nich w zamku Królewskim pokoiów.

Z Frankfortu d. 18 Stycznia.

Ces. Austryiacki prezyduiący Poseł Hr. Buol-Schauenstein, ieszcze tu z Wiednia nie ziechał.

Sprawa Greków znayduie ciągle w południowych Niemczech i Szwaycaryi naywiększą przychylność. Liczba pomocenych iey związków wynosi teraz do 22, z których Sztuttgardski i Bazyleyski uważanemi bydź mogą iako przewodniczące, gdyż oba ułożyły się pomiędzy sobą, iż gdy idzie o uchwalenie iakowego wniosku od 20 wydziałów podanego, Sztuttgard naprzód, a potem Bazyleia większością głosów stanowią. Gdy Rząd Francuzki zamknął porty swoie dla wypraw Philhellenów do Grecyi, i ostatniey wyprawie, z około z 100 artylerzystów z potrzebnemi działami złożoney na początku b. m. nie dozwolił z Marsellii odpłynąć, poczyniono zatem środki do wysełania ich na przyszłość przez Antwerpią, i umowiono się z znakomitym tamteyszym domem handlowym. — Przed kilku dniami Radca handlowy Hoffmann w Darmstadt posłał do 50 kupców tuteyszych obligacyie Greckiey pożyczki. Są one w Niemieckim i Greckim ięzyku pisane i przez 7 członków Areopagu podpisane, każda na 200 Zr. w konw. monecie z prowizyią po 6 od sta. Cała zaś pożyczka wynosi 150,000 Zr. i Areopag zabezpiecza ią na dobrach narodowych 9 prowincyy, które pod iego zostaią rządem. Przyrzeczonem iest w tych obligacyiach, iż wypłata zacznie się po 5 latach rachuiąc od 1821 roku. Nie słychac dotąd iak ta pożyczka w naszem idzie mieście, ale sądząc po mowach, należy o iey pomyślności wątpić; bo iakkolwiek i tu publiczne mniemanie iest za sprawą Greków, nie sądzą iednak, iaby się utrzymali, a ofiara 240 Zr. zdaie się nawet przyiaciołom Greków za wielka, lubo nie żałuią małego wsparcia dla współchrześciian.

Po przybyciu handlowego gońca z Paryża podniosły się i tu papiery Francuzkie i Hiszpańskie.

Tu i w okolicach zostaiemy nie bez obawy, że ieżeli nie nastąpi prędko odwilż, tedy polne myszy wielkie poczynią szkody. Przed nastąpionemi mrozami na polu około 700 kwadratowych

morgów około naszego miasta, złapano i zabito ich w przeciągu 22 dni 46,000.

Wielkoxiążęcy Dom Darmstadtski i wszyscy poddani znaydowali się w obawie bycia w głębokiey żałobie pogrążonemi. Xiąże Następca zapadł na zapalenie płuc tak dalece, że już o iego życiu wątpiono. W kilku godzinach lekarze nakazali mu 5 razy krwi upuścić, i wyszedł przecie z niebezpieczeństwa.

Z Minchen d. 16 Stycznia.

Nowy nasz Król: Dworski i narodowy teatr stał się onegday pastwą płomieni. Ogień wybuchnął o godzinie w pół do osmey podczas drugiego aktu opery: *Dwa Lisy.* Z rodziny Królewskiey tylko Królewic Karol znaydował się w teatrze i dał wzór przytomności wszystkiem. O ratunku tego pięknego gmachu wcale myśleć nie można było, ponieważ aż nadto zawierał w sobie palnych rzeczy, ale tylko bronić, aby ogień nie dostał się do drugiego teatru w miescie, a potem do zamku Krolewskiego. Z bogatych teatralnych rzeczy mało co wyratowano i całą szkodę podaią do 1 1/2 mill. Zr. Rodzina Królewska przez całą tę noc nie opuściła stolicy. Na szczęście nikt podczas tego pożaru nie utracił życia, ale pokaliczonych wiele zostało ludzi.

Z Marselii d. 1 Stycznia.

Przez okręty odebraliśmy tu doniesienia z Lewantu, które zawieraią w treści: Związek z Stambułem przez Dardanelle kilka tylko dni był przerwany i iest znowu otwarty, ponieważ Grecka flotylla, która pokazała się przed tą ciasniną, oddaliła się szypko, skoro postrzegła, iż kilka liniiowych okrętów Tureckich zabiera się do uderzenia na nią. Do tego przydać potrzeba, iż dowódcy eskadier Angielskiey i Francuzkiey, które dla zasłony handlu swoich narodów po Archipelagu krążą, dopuścić nie chcą, aby Grecy słabemi siłami swemi zamykać mogli ciaśninę. A tak wolny znowu iest przez nią przepływ. Zresztą flotta Turecka, podług tych doniesień, nie poniosła tak wielkiey szkody iak głoszono. Naywięcey iey burza szkodziła, która ią nawet zmusiła do powrotu do Dardanellów dla naprawienia okrętów, bo inaczey mogła w Czesme zimować. Znayduiące się ieszcze w porcie Stambulskim 4 czyli 5 okrętów miały iuz do flotty odpłynąć. Przeznaczone na morze Czarne Francuzkie kupieckie okręty przebywaią teraz bez przeszkody Bosfor.

Od granic Tureckich d. 27 Grudnia.

Oto ieszcze niektore wyiątki z Spektatora Smirneńskiego pod d. 29 Listopada: „Sami Grecy opowiadali w Ipsara iakim sposobem powiodło im się zapalić Turecki liniiowy okręt; użyli do tego wcale ciekawego wybiegu. Oba Ipsaryiockie okręty, które palne prowadziły statki, udały iakoby dwa statki Tureckie ścigały, bo na obu palnych byli maytkowie po Turecku ubranemi. Ostatnie, do których Ipsaryiotowie z pierwszych kiedy niekiedy strzelali, udawały z wielkim pośpiechem uciekaiące, dla schronienia się pod stoiącą pod Tenedos Turecką flottę. Gdy zbliżyły się do niey, oba ścigaiące ie udaiąc obawę flotty zwróciły się. Palne statki udały się prosto ieden do admiralskiego, drugi do liniowego okrętu, na którym znaydowała się kassa. Turcy spokoyni względem tego obrotu, i nawet ucieszeni, iż mogli okręty swoiego narodu uratować, wołali na ich lud, aby dla większego bezpieczeństwa przesiadł się na ich okręty

Grecy, iako Muzułmanie przebrani zapaliwszy palne statki, przesiedli się istotnie na ich szalupę i na morze umknęli. Podług doniesienia osób, które obecnemi były tego wypadku, Kapitan Basza, postrzegłszy rozpalaiący się statek, który miał admiralski okręt zapalić, zaledwo miał tyle czasu odciąć liny od kotwic i uratować się. Liniowy okręt, na którym znaydowała się kassa, nie był tak szczęśliwy, ale z 1600 ludzi wyleciał na powietrze, z których zaledwo 5 popalonych przy życiu pozostało. Wstrząśnienie tak było potężne, iż czuć się mocno dało w Dardanellach, i przybyłe ztamtąd osoby, mówią, iż sądzono, że pochodziło z trzesienia ziemi. Cała flotta, odciąwszy liny kotwicowe, uciekła do ciśniny Dardanellów; ale lękano się o niektóre woienne okręty, które powstała w tey chwili burza wstrzymała. Jedna tylko Barbaresków korweta czyli fregata, która maszty utraciła, zostawioną została pod brzegami Tenedos, lecz potem przybyła dla iey zasłony Turecka fregata. Słychać, iż w Dardanellach naprawionemi bydź maią flottylle Tunetańska i Egipska, a potem udadzą się do Alexandryi, dla zabrania woyska na ważną wyprawę. Podwoyne nieszczęście, którego Turcy doznali, podniosło dumę Greków, powiększyło ich ufność i śmiałość. Na końcu zeszłego tygodnia pokazały się Greckie okręty pod Skala Nuova. Około 100 ludzi wysiadło na ląd, zabrali bydło i co mogli, wsiedli z swą zdobyczą na okręty i znikneli. Sądzą, iż flotta Turecka nie powróci do Stambułu, bo w tym przypadku Archipelag i nadbrzeża Tureckie, które są bez obrony wystawione byłyby przez całą zimę na napady Greków,,

---

Naywiększe stopnie zimna.

Dnia 27 Stycznia 1823	stopni zimna	—	17,0
— 28	. . .	—	—	20,0
— 29	. . .	—	—	4,0
— 30	. . .	—	—	2,0

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę d. 2 Lutego dana będzie nowa Komedyia w 3 aktach: *Figiel za Figiel.* — Poczem nastąpi Komedyia w 1 akcie: *Mąż Pustelnik.* — Po których ukończeniu nastąpi w Sali przy teatrze REDUTA, czyli: Bal Maskowy.

We Wtorek zaś, to iest dnia 4 Lutego 1823, na benefis Tekli Zawadzkiey, daną będzie wcale nowa, zabawna, komiczna Opera w 1 akcie, z francuzkiego przełożona na ięzyk polski, z muzyką Józefa Wygrzywalskiego, pod nazwiskiem: *Trzech Upiorów.* Którą poprzedzi także wcale nowa, zabawna Komedya w 3 aktach, z francuzkiego (Picard) przestósowana przez L. A. Dmuszewskiego, pod nazwiskiem: *Wice Brygadyer Szczerzecki.*

DONIESIENIA.

Pisarz Trybunału Pierwszey Jnstancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie ninieyszem w skutek Art. 960 K. P. S. do publiczney wiadomości, iż na Audyencyi Trybunału Pierwszey Jnstancyi Wolnego Miasta Krakowa pod Liczbą 106 w Krakowie posiedzenia swe odbywaiącego, przez publiczną Licytacyą sprzedanym zostanie Dom murowany w Krakowie na Piasku przy ulicy Biskupiey w Gminie 7mey pod Liczbą 57 stoiący do niegdy ś. p. Jana Goldszpan należący, a to w drodze pertraktacyi maiątku po nim pozostałego na popieranie Sądowego Zastępcy Praw nieobecnych sukcessorów zmarłego Jana Goldszpan to iest: P. Antoniego Małakiewicza Notaryusza Publicznego w Krakowie pod Liczbą 25 przy ulicy Grodzkiey zamieszkałego, a to w skutku uchwały Trybunału I. Jnstancyi, Wolnego Miasta Krakowa z dnia dwudziestego pierwszego Czerwca roku bieżącego i powtorney z dnia siodmego Listopada roku bieżącego do Liczby 3569 zapadłych.

Zbiór obiaśnień Prawa własności, i warunki Licytacyi, złożone są w Kancellaryi naszey Pisarza Trybunału Pierwszey Jnstancyi Wolnego Miasta Krakowa, ktorych przeyrzenie w godzinach zwyczaynych każdemu pretendentowi iest wolnem; zbior ten i warunki odczytane zostały według przepisu Art. 959 K. P. S. w dniu 20 Grudnia 1822 r. na Audyencyi Trybunału I. Jnstancyi Wolnego Miasta Krakowa z Okręgiem a następnie Termin do drugiey Publikacyi Warunków i do licytacyi przygotowawczey oznaczonem został na dzień 24 Stycznia 1823 na który pretendenci opatrzeni w vadium złp. Trzysta dwadzieścia stawić się zechcą.

Cena pierwszego wywołania iest 3200 w monecie srebrney, która zarazem stanowi wartość tegoż domu urzędownie przez przysięgłych detaxatorow ocenioną. Po odbytey bezskutecznie Licytacyi przedstanowczey, termin do stanowczey oznaczonym został na godzinę 10 w dniu 11 Marca r. 1823 na Audyencyi Trybunału. — W Krakowie dnia 21 Grudnia 1822 r.

Kuliczkowski, Pisarz.

Pisarz Trybunału I. Jnstancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie ninieyszym w skutek Art. 960 K. P. S. do publiczney wiadomości, iż na Audyencyi Trybunału I. Jnstancyi W. M. Krakowa pod L. 106 w Krakowie posiedzenia swe odbywaiącego, przez publiczną licytacyią sprzedanym zostanie Dom murowany z przyległym ogródkiem pod L. 71 w Gminie VI. Miasta Krakowa na Kaźmierzu stoiący, w połowie iedney do niegdy ś. p. Franciszka Schmidt, w drugiey połowie do Pani Teressy z Schmidow Brylińskiey należący, a to w drodze Pertraktacyi Maiątku spadkowego po ś. p. Franciszku Schmidt, na łączne popieranie tak z strony Pani Teressy Schmidowey Wdowy a Małoletnich dzieci i Sukcessorów ś. p. Franciszka Schmidta Obywatela M. Krakowa, to iest: Maryianny i Magdaleny córek Matki i Opiekunki, w tymże Domu pod L. 71 na Kazimierzu wraz z Małoletniemi córkami Maryianną i Magdaleną zamieszkałey, oraz przydanego Opiekona Ur. Michała Stankiewicza Obywatela M. Kr. w Krakowie pod L. 607 przy ulicy Szpitalney zamieszkałego; jakoteż i Pani Teressy z Schmidtów Brylińskiey, w assystencyi Męża swoiego P. Franciszka Brylińskiego Obyw: Krol: Polskiego czyniącey w Wsi Szrzeniawie w Woiewództwie Krakowskim Królestwie Polskim zamieszkałey, bezpośredniey Właścicielki połowy tegoż Domu.

Zbiór obiaśnień prawa własności, i warunki licytacyi, złożone są w Kancellaryi naszey Pisarza Trybunału I. Jnstancyi W. M. Krakowa, których przeyrzenie w godzinach zwyczaynych każdemu Pretendentowi iest wolnem; zbiór ten i warunki odczytane zostały według Art.: 959 K. P. S. w dniu 5tym b. i r. na Audyencyi Trybunału I. Jnst: W. M. Krakowa, a termin do drugiey publikacyi warunków licytacyi przygotowawczey oznaczonym został na dzień 26 Listopada 1822 r., w którym odbyły się, a następnie licytacyia powtórna stanowcza odbędzie się dnia 11go Lutego r. b. 1823 na Audyencyi Trybunału I. Jnstancyi W. M. Krakowa w godzinach przedpołudniowych poczynaiąc od dziesiątey godziny, na którą Pretendenci opatrzeni w Vadium Złp. 400 wzywaią się. — Cena pierwszego wywołania 3685 Złpol. 8⅓ gr. — W Krakowie d. 15 Stycznia 1823 r.

Kuliczkowski, Pisarz.